YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN

ERAY CANBERK

ŞİİR

yazko

YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN ERAY CANBERK yazko

YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN

Şiirler

(1969—1982)

YAZKO
Türkocağı Cad. 17-19
Cağaloğlu-İstanbul
22 78 45

Eray Canberk'in öteki şiir kitapları:

KUYTU SULAR / 2. basım

Bu kitap Ağaoğlu Yayınevi Tesisleri'nde
dizildi, basıldı, ciltlendi 27 73 37
Kapak: İsa Çelik
İstanbul 1983

YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN

ERAY CANBERK

yazko

Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim
Kooperatifi

YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN

ZAMANAŞIMI

bana meraklanma yıpranır çünkü gizliliğim
bir suyun bir başka suya karışıp denize aktığı
gibi ve kadar açık
«yorgunum anlamaktan her şeyi»

sen istersen ayır ve ayırdet
bir yana çocukların hüznünü bir yana içliliğini
hep çocuklarla benim aramda aldandığın
benim dokunaklılığımdır
akşamın geceye sabahın gündüze geçişi gibi
kabataslak bir mahzunluk

sen yine istersen ayır ve ayırdet
akşamla geceyi sabahla gündüzü
hüznü dokunaklılığı mahzunluğu
«bense artık yorgunum anlamaktan her şeyi»

gün bizim değil bir de çünkü aydınlık
dedikleri zaman ne zamansa
içimin içime sığmayışı
aramızda geçen bunca şey
ve geçenlerin hüznünü de unutma
«yorgunum anlamaktan her şeyi»

1969

ESKİ BİR TÜRKÜ

sen bana unuttuğum şeyleri hatırlat
yeniden söyleyeceğiz o eski türküyü bir gün
zalimce ve hunharca yok edilse de hayat
biz hiç ölmeyeceğiz büsbütün

beni götür bu kötü şehirden uzak
evleri kırlara bakan senin oraya
hani ince yüzlü çocuklar varmış yalnayak

umudum kırık değil güzel günler üzre
sana anlattıklarımı bir bir herkese anlatmak geçiyor
içimden
söz gelişi yüreği kuş gibi çırpınan çocuklarıma

elbet umudum kırık değil güzel günler üzre

1971

AYRILIK TÜRKÜLERİ

doğduğum yerden kopup
doyduğum yere vardım
her şeyimi unutup
yarama tütün sardım

selam benden eşe dosta
karım yorgun oğlum hasta

sızlayarak kapandı
görünürdeki yara
gurbet yeni dert açtı
acı kattı acıma

turna değil yardan haber getiren
heves değil beni sizden ayıran

hemşeriyiz belki de
özlemimiz de aynı
gelmişiz yaban elde
alın teri kolay mı

beyaz mendil sıla gibi koynumda
işsizliğin zalim ipi boynumda

1977

ÖZGEÇMİŞ

utanırlar
gizlerler belki
dünyayı kendilerine
dar edeler

yazarlar
bitse de kalemlerinde kurşun
silinir adları

düşünürler
geçip gitse de yaşamak

yürürler

döner ve dönerler
yollardan ölümlerden sevdalardan
her zaman
her zaman umutsuzluğun
kıl payı yakınından

kendileri bitse de
erir gibi mum
yeni ve çok ışıdı
az ötede

1977

USULCA

senin derdini tazeler
beni çaresiz bırakır
pencereye konan kumru
kumru üsküfü dokur mu?
ölümleri unutur mu?

ömrümüz hayhuy içinde
geçiyor-geçerse geçsin-
yaramız derman bulur mu?
kumru uçtu kurtuldu mu?
bir iş var işin içinde

1978

BAŞLAYAN VE BİTMEYEN

bitmeden susarsa
bitmiş gibi türküsü
biliyorsanız eğer
siz sürdürünüz

solarsa çiçeği
vaktinden önce
anılarda yaşatın
kalsın ölümsüz

yılgıya karşı umut
ölüme karşı yaşam
savaşa karşı barış
geceye karşı gündüz

ilkyazlarda açmayan
soldu sanılan çiçek
emeğin yağmuruyla
yeşerecekmiş her güz

1978

DÖNÜŞÜMLER

—Selim İleri'ye—

akşam geceye döndü
—gece sabahla biter—
hüzün acıya döndü
—acı umudu gizler—

birikir ve çoğalır
aşınan bentlerde su
—öldürür ve yaşatır—
taşmak tutkusu sürer

«sevgi karasevdaya»
—dönerse sakınmalı—
can içre kalırsa ya
yorumsuz katlanmalı

1979

ŞAİRLER

saygıyla anılır bazıları
bazıları sevgiyle
ustalarım kimi

bazıları var
övünme tafra gösteri

benden öncesi yoktu
benden sonrası da
diyeler

ne çıkar
belli hepsinin yeri

ey yaşlanıp da
büyümeyen şair
sen seni bil
sen seni

—sigaya çekilmedin—
seni sigaya çeker
sigaya çekilmeyenler

—bizden söylemesi—

1981

İÇTEN İÇE

sevdam seni durmadan
can evinde yeşertir
çiçekçe ve çocukça
sıralı sırasız ikide bir

nice yıkım nice ılgar
geçer iz bırakarak
nice geç kalmış bahar
acımıza eklenir

çocukları da alan
ölüm sıra beklemez
yara üstten kapanır
sızı içerden dinmez

ölüm yıkım ve sevda
yaşamakla başa baş
başlangıç belli belirsiz
bitim belirli nokta

1981

ERTELEME

bazı işler gecikir
günlük koşuşmalarda
aklımızdadır oysa
(özürler hayıflanma)

sabah öğle ve akşam
üç nirengi noktası
yapmaya davranırız
(unuturuz olası)

bir dost içindi belki
dün bugün derken yarın
iş işten geçer çokça
(beklenmedik bir ölüm)

1981

GÜNDELİK

kapalısın
kendi dört duvarında
gündüz —biraz sınırsız—
gece —evde odada—

seni kim örseliyor
kendinden başka
yürü yollardan yorgun
avut ama avunma

yaşa tarifelerde
etiket fiyat ve zam
gülümse katlan hoş gör
yüreğin burkulduğu zaman

1981

ÖRTÜK YORUM

kuruntuyla kuşkuyla
suçlar kendi kendini
içedönük tedirgin
—ödüllenmez özveri—

uykudan hemen önce
—günün en son yorumu—
hesap işidir ince
tuttu mu tutmadı mı

böyle hemen her zaman
—gün ağarmak bilmez de—
karar kesin önceden
sonrası erteleme

öyle güç anlatılmaz
yanlış anlaşılırsa
yetti artık yarım eksik
yorum başkalarınca

bulutumsu bulanık
üstün körü kabaca
dur hele bekle biraz
—yorum başkalarınca—

1982

ÇÖZÜMSÜZ

gözü kendi üstünde
yargıç kendi sanık kendi
oturup konuşurken düşünürken yürürken
uyurken belki

dünyaya açılmanın yürekliliği
yokken içinde
bir katkı bir umut olsun diye
verir adlandıramadığı bir şeyi

geç kalmış olsa bile
—hiç vermemekten iyi—
belli belirsiz bir destek çözüme
daralan yüreğin bungun sevinci

1982

BİRİKİM

sezersin
vakit tamam
—kapatıyoruz beyler—
az önce oturmuştun
sohbet ne kısa sürdü

umut daha sonrakilerde

anlarsın
yüzler iki yanlıdır
birini tanımadan
ikincisi karşında
—ters yüz edilmiş belli—

umut yenilerinde

ve alışa alışa
erken kapanışlara
ve alışa alışa
bilmedik tanışlara
—öğrendiğin nedir ki—

biriksin biriktikçe

1982

YAKINLIK

belki de hemşeriyiz
ama sorma nerden diye
bir yakınlık çıkarsana
yüzümdeki yaradan

içim ısındı sana

hayatın ince bir yerinden
anımsat bana insan olduğumu
dön gülümse benden yana
anımsat unuttuğumuzu

içim ısındı sana

GECEDİR

ay
her zaman her zaman
evlerin arkasından
şavkır da gelir

ay
her zaman her zaman
yükseldikçe yükselir
gittikçe irileşir

uyuyor şimdi şehir

yar
her zaman her zaman
bu sızı
nerden gelir

yar
her zaman her zaman
yüreği yanan bilir
«geceler kaç saattir»

uyuyor şimdi şehir

ÇOCUKÇA

ÇOCUKLAR VE BÜYÜKLER

çocukça değildir çocukların soruları
onların da kendilerince çözümleri var
belki büyüklerinkinden daha olumlu verdikleri yargı
belki onları da üzer bazı sorunlar

çocuklar büyük gibi çileli akıllı uslu
büyükler küçülüyor ve büyükler çocuksu

çocukların otomobilleri düş gücüyle de yürür
kinden ve çıkardan uzaktır kurdukları dünya
onların çocukça tutkuları büyükleri ürkütür
çocukları da ortak etmek isterler kendi korkularına

çocuklar da büyüklerin evrenini anlamak ister
onların düşlerini yorumlayamaz büyükler

hey mimar amcalar şehirciler uzmanlar
para babalarının kesesine göre kurmayın kentleri
okudunuz düşündünüz yaşadınız bunca yıl
bilginize ve aklınıza göre olsun çizdiğiniz her çizgi

büyük gibi yaptığınız her iş çocukça
nerde bize söz verdiğiniz güzel dünya

1979

KENTLERDE YAŞAN ÇOCUKLAR DA
OYUN OYNAMAK İSTER

kentler daralıyor yollar daralıyor
kaldırımlar daralıyor daralıyor bahçeler bile
daralıyor masallara sığmayan evrenimiz
yüreklerimiz daralıyor gün geçtikçe
oynayacak yer bırakın bize

önce cadde kenarları sonra kaldırımlar
bahçeli apartmanların bahçeleri
size ayrıldı sizin otomobillerinizle doldu
okulumuzun önü düşlerimizin içi
oynayacak yer bırakın bize

caddelere şimşek gibi fırlıyorsak
haşarılıktan değil yaramazlıktan değil
bizim olması gereken yerler bize yasak
büyükler söz anlamaz büyükler bencil
oynayacak yer bırakın bize

hey babalar abiler amcalar yöneticiler
bir makina yığınına kurban etmeyin bizi
aklınıza gelsin boş arsalarda oynadığınız günler
ama şimdi boş arsalar bile otomobil sergileri
oynayacak yer bırakın bize

1980

APARTMANLARDA YAŞAYAN ÇOCUKLARIN GÖZLEMLERİ

aşağı kattaki teyze çiçeklerini
canı gibi seviyor çocuk gibi bakıyor onlara
ama biz bahçede oynarken horluyor bizi
çiçekleri gibi davranmıyor çocuklara

yukarı kattaki amca otomobiline tutkun nedense
çocuk gibi yıkayıp temizliyor onu her gün
—Çekilin bakalım otomobilin yanından! diye
bağırıyor bize
otomobili güneşin ve yağmurun altında kaldığı
için üzgün

durmadan birbirine bağıran yaşlılar hele
bizim sesimizi duymak istemiyor
biz kuşlar gibi cıvıldaştığımızı sanıyoruz belki de
ama büyükleri bazı şeylere inandırmak zor

televizyon ve otomobil büyükler için birer oyuncak
ellerine verilmiş oyalansınlar diye
bize kalıyor apartman sorunlarıyla uğraşmak
ama çok kızıyorlar biz işe girişince

1981

İÇİNDEKİLER

YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN
Zamanaşımı / 9
Eski Bir Türkü / 11
Ayrılık Türküleri / 13
Özgeçmiş / 16
Usulca / 18
Başlayan ve Bitmeyen / 20
Dönüşümler / 22
Şairler / 24
İçten İçe / 27
Erteleme / 29
Gündelik / 31
Örtük Yorum / 33
Çözümsüz / 36
Birikim / 38
Yakınlık / 41
Gecedir / 43

ÇOCUKÇA
Çocuklar ve Büyükler / 49
Kentlerde Yaşayan Çocuklar da
Oyun Oynamak İster / 52
Apartmanlarda Yaşayan
Çocukların Gözlemleri / 56

YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN

ERAY CANBERK

ŞİİR

bitmeden susarsa
bitmiş gibi türküsü
biliyorsanız eğer
siz sürdürünüz

solarsa çiçeği
vaktinden önce
anılarda yaşatın
kalsın ölümsüz

ÖNEMLİ NOT:

Bu kitap basılı fiyatının üzerinde satılamaz.

